

พิมพ์ต้นฉบับที่คัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสีเขียวนี้เพียงแผ่นเดียว

นารินารถ กิตติเกษมศิลป์ : การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ผ่านสื่อพื้นบ้านเพลงขอ (AIDS INFORMATION DIFFUSION THROUGH "SOH" FOLK MUSIC) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ชนาดี บุญลือ. 125 หน้า. ISBN 974-635-663-1

การวิจัยนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาการเบิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์ผ่านสื่อพื้นบ้าน ประเภทเพลงขอของประเทศไทย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ โดยศึกษาข้อมูลในประเด็นของพฤติกรรมการเบิดรับสื่อของเรื่องทั่วไป ของทางการสื่อสารด้านสาธารณสุข ประเภทของสื่อด้านโรคเอดส์ ประสิทธิผลของสื่อเพลงขอ และปฏิกริยาของผู้รับสารต่อการใช้เพลงขอ

วิธีดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะกลุ่ม (Focus Group Interview) จากกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จัดแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่มช่วงอายุคือ ช่วงอายุ 15-24 ปี, 25-34 ปี และกลุ่มอายุ 35 ปีขึ้นไป ศึกษารวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างในเขตสุขาภิบาลกลุ่มช่วงอายุลุ่ 2 กลุ่ม และนอกเขตสุขาภิบาล กลุ่มช่วงอายุลุ่ 2 กลุ่ม รวม 12 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 120 คน บันทึกเทปการสัมภาษณ์ และถอดข้อความจากคำให้สัมภาษณ์เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการจัดกลุ่ม จำแนกตามแหล่งและสังเคราะห์ อธิบายความหมายการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนเบิดรับสื่อในเรื่องทั่ว ๆ ไปจากสื่อโทรศัพท์มือถือเป็นประจำสูงสุด เพราะส่วนใหญ่เครื่องรับโทรศัพท์มือถือแล้ว ต่างกันที่เนื้อหาสาระและรายการที่รับชมของแต่ละกลุ่มช่วงอายุ ตามความสนใจ สอดคล้องกับความต้องการและวิถีชีวิตระจ้วน รวมทั้งการเบิดรับสารเกี่ยวกับงานสาธารณสุขจากสื่อโทรศัพท์มือถือและสื่อบุคคลจากเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ให้บริการด้านความรู้ และการบังคับใช้กฎหมาย ทั่วไป ส่วนพฤติกรรมการรับสื่อด้านโรคเอดส์นั้น ประชาชนจะให้ความสนใจสื่อเฉพาะกิจ ประเพณี นิทรรศการ, โนสเตอร์ และจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขด้วย ประสบการสำคัญ การเบิดรับข้อมูลข่าวสารโรคเอดส์โดยผ่านสื่อพื้นบ้านประเพณี ประชาชนส่วนใหญ่เคยได้รับฟังและรับชม การใช้สื่อเพลงขอ เพื่อประโยชน์ในการบันเทิง, การให้ข้อมูลข่าวสารเฉพาะกิจ เช่น การรณรงค์ประชาธิปไตย, การมีส่วนร่วมในการพัฒนา และรวมทั้งการให้ความรู้ และการปฏิบัติตัวเกี่ยวกับโรคเอดส์ด้วย โดยเฉพาะประชาชนวัยสูงอายุ คือ กลุ่มที่อายุมากกว่า 35 ปีขึ้นไป เพราะมีความคุ้นเคยและความระทับใจกับวัฒนธรรมพื้นบ้านประเพณี นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะจากกลุ่มประชาชนอีกว่า สื่อพื้นบ้านประเพณี ควรมีการปรับปรุง เพื่อให้สามารถเข้ากันได้กับความต้องการของกลุ่มประชาชนในกลุ่มอายุอื่น ๆ ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลุ่มวัยเด็กหรือวัยเรียน ซึ่งสื่อเพลงขอควรปรับปรุงในด้านการใช้ภาษาให้มีความง่ายต่อการทำความเข้าใจ เนื้อเพลงควรสั้นกระทัดรัด แต่ครอบคลุมความหมาย ท่วงท่านของเพลงควรเร่งเร้า และสนุกสนาน เช่นเดียวกับเพลงสดริบ พูดบอกร้อง ความชื่อเสียงและเป็นที่รักทั่วไป และโดยเฉพาะการที่จะอนรักษ์วัฒนธรรมเพลงขอ สถานศึกษาต้องให้การศึกษาแก่เด็ก ๆ ทั่วไป โดยให้เด็กได้มีกิจกรรมเกี่ยวกับเพลงขอในชั้นเรียน เช่น การแสดง การอภิปราย การทำรายงาน เป็นต้น เพื่อให้เกิดความรู้ ความสนใจและมีความชื่นชม ประทับใจในคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ดึงงานนี้ ผลการศึกษาวิจัยสนองตอบวัตถุประสงค์การวิจัยทุกประการ สามารถที่จะนำความรู้ที่ได้มาปรับประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน เพื่อการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์ต่อไป

ภาควิชา ... ภาควิชาระหว่างวัฒนธรรม

สาขาวิชา ..นิเทศศาสตร์สื่อมวลชน

ปีการศึกษา ... 2539

ลายมือชื่อนิสิต ... ทักษิณ ภานุภาค

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ...

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ...